

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 28 cor., pe jumăt. de an 14.40 C., pe un sfert de an 7.20 C. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 10 cor., pe jumăt. de an 5 cor., Abon. la mai multe ex. 4 Cor. la an.

Wilson intervine în discuția păcii

— Președintele Statelor Unite invită statele beligerante să-și anunțe condițiile de pace. —

Berlin, 22 Decembrie. — Reprezentantul agenției americane »Associated Presse« primește știrea din Washington, după care președintele Statelor-Unite Wilson, a adresat tuturor statelor beligerante o notă pe care de telegramă fără fir, în care invită toate statele în războiu să-și precizeze condițiile lor de pace. Comunicarea acestor condițiuni trebuie la ori-ce caz să precede conferința de pace, la care vor lua parte

nu numai statele în războiu, ci și statele neutrale, în aceeași măsură. După părerea lui Wilson, condițiile de pace ale fiecărei grupe de puteri în războiu nu sunt atât de antagoniste, ca să nu se poată găsi o punte de unire. Numai printr-un schimb de vederi al reprezentanților statelor se va putea înlătura multe asperități și se va putea erori calea unei înțelegeri definitive.

Brătianu și-a retras demisia

Rotterdam, 22 Dec. — Ziarul »Times« află din Iași, că cabinetul Brătianu și-a retras demisia și rămâne, în aceeași formațiune la

putere. Peste câteva zile prim ministrul român va părăsi Iașiul și va pleca la cartierul principal român.

Ententa pune noi condițiuni Greciei

Lugano, 22 Dec. — Ententa a pus noi condițiuni Greciei. Cea dintâi condiție este eliberarea imediată a tuturor venizeștilor arestați.

Al doilea condiție constă în guvernul din Atena să recunoască toate pașapoartele eliberate de guvernul din Salonic.

Sedința de azi a Camerei ungare

Budapesta, 22 Dec. — Azi în fața unei săli aproape goale, Camera ungară a ținut ultima sedință înainte de a lua vacanța de Crăciun. Conte Tisza a mulțumit Camerei, că a fost ales locțiitor de palatin. Președintele Camerei anunță, că primatete va fi vorbitorul deputațiunii, care va prezenta regelui documentul încoronării. Tot dânsul va prezenta omagiul Camerei. Președintele invită apoi deputațiunile alese pentru remiterea coroanei și pentru redactarea actului încoronării, la o conferință pe ziua de mâine. La 28 Decembrie dimi-

neața, ambele corpuri legiuitoare vor ține o sedință comună în sala de cupolă, după care membrii ambelor corpuri legiuitoare vor pleca la palatul regal, să ia parte la depunerea jurământului de către păzitorul coroanei, contele Ambrozy.

Sedința de încoronare a ambelor corpuri legiuitoare, se va ține tot în sala de cupolă, la 30 Decembrie la 6 și jumătate dimineața. Viitoarea sedință după încoronare va avea loc la 11 Ianuarie 1917.

Furia de distrugere a englezilor în România

Ploiești, 22 Decembrie. — Comandanul militar german peste regiunile petrolifere din valea Prahovei, primind pe corespondenții de război ai ziarelor austro-ungare și germane, — le-a făcut următoarele declarații:

— Englezii au făcut totul cu patință, ca comorile de petrol ale României să nu ajungă în mâinile noastre. Sub conducerea atașatului militar din București, Thomson, s'a trimis la Ploiești un adevărat comitet de pustiire, cu însărcinarea să distrugă totul ce este posibil. Comisiunea a cumpărat toate depozitele de petrol și a dat foc tuturor rezervoarelor. Rezervoarele societății Americane și Franco-Române ard și acuma.

Englezii au plătit și despăgubirile pentru fiecare pagubă pricinuită. Așa în Ploiești au plătit numai unei singure societăți 8 milioane franci despăgubire. Mulți muncitori, cu amenințări, au fost siliți să ia parte la opera aceasta de distrugere. Din fericire Thomson nu și-a putut împlini țelul lui. Fapt e, că pagube mari s'au produs dar nu în măsura de a nu putea fi reparate în timp scurt. Chiar și rezervele de petrol n'au putut fi cu totul nimicite, fiindcă și vremea era prea scurtă pentru așa ceva. De sigur că colonelul Thomson nu va avea bucurie prea mare, când va afla, că am găsit neatinse

mai depozite de petrol, benzină și parafină, care acoperă trebuințele întregii industrii germane și armatei pentru 5 luni de zile.

La 6 Decembrie am ocupat Ploiești și la 13 Decembrie am luat sub comanda mea regiunea petroliferă dela Predeal până la riul Ialomița. Multe rezervoare am găsit neatinse. În Ploiești și în Câmpina au fost multe puțuri astupate. Opera de distrugere a englezilor nu ne va turbura în munca noastră, ne așteptăm la așa ceva și când lupta era în tolu încă la Predeal așteptam deja la Brașov mașinile de sondaj și aparatele de rafinerie pentru a fi transportate în regiunile petrolifere. Avem în mijlocul nostru și un geolog german și după orientările lui vom face noi sondaje. Refragerea armatei române s'a efectuat așa de iute, încât românii n'au putut transporta la loc de siguranță nici vagoanele cisterne și în mijlocul drumului stau sute de vagoane de acestea, cari ne vor aduce unese servicii în transportarea petrolului și benzinei în Germania și Austro-Ungaria. Iudată ce călea terată va fi restabilită pentru care lucru se lucrează cu mare febrilitate.

Cu un cuvânt englezii au jertfit milioane, ca să nu avem petrol, făcând și românilor pagube incalculabile. Și totuși vom avea petrol și benzină cât ne trebuie.

Războiul cu România

— Violent foc de artilerie în Munții din Muntenia de răsărit. — Lupte serioase în Dobrogea. — Rusia va începe o ofensivă pentru recucerirea Munteniei. —

De pe frontul român se anunță următoarele pe ziua de 22 Dec.:

La armata mareșalului Mackensen: În munții din Muntenia de răsărit activitatea crescândă a artileriei.

La armata arhiducelui Iosif:

Și pe ziua de ieri au încercat rușii să ocupe punctul de sprijin, tunelul dela Mestecănești. Cinci asalturi însoțite de puternic foc de artilerie, au eșuat față de tenacitatea regimentului viteaz de glotăși, cu conlucrarea admirabilă a artileriei noastre.

La armata arhiducelui Iosif:

HÖFER, mareșal locot.

Asaltul de patru ori repetat al rușilor la Mestecănești, pe malul de răsărit al Bistriței de aur, s'a prăbușit în fața puterii de rezistență a batalioanelor austro-ungare. Mai departe la sud — dușmanul a fost gonit din unele poziții de posturi.

La armata mareșalului Mackensen: În Muntenia, focul de artilerie a devenit mai intens în munți.

Armata dobrogeană a aruncat pe dușman din unele poziții de ariergardă.

v. LUDENDORFFE

Comunicatul rus dela 19 Decembre anunță următoarele:

În regiunea satului Batugol, la apus de Misirul, au înaintat două escadroane și o baterie călare. Dar s'au retras în dezordine, sub focul nostru de artilerie. Dușmanul a lăsat 2 tunuri și care de munițiuni distruse de focul nostru.

Rușii vor opăra Braila și Galați

»Daily Chronicle« anunță din cartierul principal rus: Evacuarea începută a regiunii Brăila și Galați a fost întreruptă. Armata rusă a ocupat ambele orașe fortificate și fac pregătirile pentru rezistență.

O ofensivă rusă pentru recucerirea României

Ziarele elvețiene anunță din cartierul rus: Armata rusă este pregătită pentru o nouă ofensivă. Linia Siretului, la care s'a renunțat pe jumătate, va fi a-

cum apărată până la extrem, chiar dacă e probabilă o ofensivă de flanc a dușmanului din spre Moldova.

Presă anunță o ofensivă a lui Brusilov pentru recucerirea României.

Ce crede acum Petre Carp

Ziaristul ungar, Ludovic Magyar, sosit la București, a vizitat pe bătrânul bărbat de stat, Petre Carp, în locuința lui din strada Dorobanților 125. Carp i-a spus:

— Mă bucur că ați căutat să mă vedeți. Dar acum nu-i vremea cuvintelor. Trebuie să tăcem, când vorbesc tunurile. Situația de azi e prea dificilă, ca să poți vorbi de ea.

Și așa cunoașteți părerile mele despre acest război. Nu trebuie să uitați că armatele germano-austro-ungare se află acum ca dușman pe pământul României.

Ce s'a întâmplat în Consiliul de Coroană? Decursul consiliului a fost foarte simplu. N'a fost nici o discuție. Am fost în fața unor hotărâri deja luate. A vorbit foarte scurt regele, că s'a decis să declare război Austro-Ungariei. — Brătianu a rămas mut la locul lui, deși mă așteptam să vorbească. M'am sculat eu atunci, și am declarat că Rusia nu va cheltui miliarde și va risipi ar-

matele lui, ca România să cucerească Ardealul și Bănatul. Rusia, vrea Constantinopolul și va trece peste corpul României ca să-și ajungă scopul. De aceea doresc mai bine ca România să fie bătută.

Despre viitorul României nu pot vorbi cât timp durează războiul. Chiar și despre orice altă problema politică, nu mă pot pronunța acum. Despre oferta de pace a puterilor centrale judec cu scepticism. Războiul se va sfârși, sau învingând puterile centrale Ententei și dictând apoi pacea, sau contrarul. Sau după un timp oare-care, pacea va surveni prin condițiuni acceptabile făcute de ambele părți.

În ziua declarării războiului am avut trei fii pe front. Acum mi-au luat pe al patrulea, iar unul cum știți a murit.

Acum sînt de 80 de ani, și nu mai pot aștepta mult dela viață.

Sinuciderea generalului Cottu

Acelaș ziarist ungar anunță din București, că acolo circula șovonul că generalul Cottu, care a condus armata română la trecerea Dunărei, la Rahova, după înfrângerea română dela riul Argeș, s'a sinucis, și a fost înmormântat fără nici o pompă militară la 3 Decembrie, la București.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Nimic deosebit pe frontul italian. — Cheltuielile de război ale Italiei se ridică la 20 miliarde. — Prizonierii austro-ungari folosiți la lucrări de mine. —

— Nimic nou pe frontul italian, și pe ziua de 20 Decembrie.

— Guvernul italian a declarat că până acum cheltuielile de război ale Italiei se ridică la 12 și jumătate miliarde. »Popolo Romano« observă că în această cifră figurează numai cheltuielile făcute cu bani gata, nu însă și cele creditate, cari fac cu totul douăzeci de miliarde.

— În Senatul italian, Marconi vorbind de marea criză de cărbuni în Italia, a cerut să se exploateze minele italiene de cărbuni brune din Sardinia, Toscana, Venetia, Emilia. Au răspuns trei miniștrii, că vor fi angajați prizonierii de război austro-ungari pentru exploatarea acestor mine.

LUPTLE DIN APUS

— Artileria lucrează vehement pe frontul anglo-francez. — Parlamentul francez nu aprobă dictatura guvernului Briand. — Submarinele germane scufundă mereu vapoare dușmane. —

Comunicatul german dela 20 Decembrie anunță de pe frontul anglo-francez:

La armata prințului Rupprecht: La nord de Arras, detașamente engleze, cari au pătruns în tranșeele noastre, după un foc puternic — au fost isgonite printr'un contra atac. Pe ambele maluri ale Sommei, vremea clară a favorizat acțiunea artileriei, care în unele sectoare s'a urcat la mare vehementă. La apus de Villers Carbonel, grenadierii de gardă și muschetarii din Prusia răsăriteană au pătruns în poziția dușmană distrusă de focul nostru de artilerie și după explozii ce au pricinuit în adăposturile dușmane, s'au întors cu 4 ofițeri și 26 soldați ca prizonieri și 1 mitralieră.

În lupte aeriene și prin focul nostru de artilerie, dușmanul a pierdut în regiunea Somme 6 aeroplane.

v. LUDENDORFFE

— Senatul francez ține acum ședințe secrete. Clemenceau, adversarul lui Briand, câștigă partizani tot mai mulți.

— Comisia Camerei franceze a respins cu majoritatea de voturi proiectul de lege prin care se acordă guvernului Briand ca să ia orice măsuri pe cale de ordinațiuni, fără a mai cere învoiala parlamentului.

— Submarinele germane scufundă mereu vapoare dușmane.

»Matin« anunță că un submarin german a scufundat vapoarele franceze Presper și Leon, luînd pe bord 18 marinari de pe aceste vapoare. Acești marinari au văzut, cum acelaș submarin a scufundat alte două vapoare, și apoi marinarii au fost duși pe vaporul »Cornelia«, care ia transportat la La Rochette. Au fost scufundate și următoarele vapoare: Magelhon, Simon,

MERSUL RĂZBOIULUI

Au dat greș încercări de atac rusești pe frontul nordic

Ententa recunoște diplomații lui Venizelos. — Retncep lupte aprige la Somme.

De pe frontul rusesc se anunță pe ziua de 21 Dec. următoarele:

Pe frontul prințului Leopold al Bavariei: Ziua a decurs liniștită la trupele austro-ungare.

HOFER, mareșal locot.

Între Dünaburg și lacul Narocz, lupta de artilerie a crescut în intensitate un timp oare-care.

Atacurile detașamentelor rusești la nord-est de Goduziski și la nord de lacul Drisviati, au eșuat cu mari pierderi.

La arcul riului Stochod, la nord de Helemin, rușii au încercat în zadar să smulgă terenul dela glotașii germani, pe care l'au ocupat zilele trecute dela ruși.

v. LUDENDORFFE

Comunicatul rus dela 19 Dec. anunță: În regiunea Grabkovez, pe linia ferată Tarnopol Zloczov, bateriile noastre au risipit o coloană a infanteriei dușmane, de puterea unui batalion. — La sud de Brezani, dușmanul a bombardat împrejurimile satului Potutni cu tunuri de greu calibru. În Carpații păduroși, dușmanul a încercat un atac în număr de două companii asupra înălțimilor la 2 verste la răsărit de Hollo, la sud de muntele Lamontelu, a fost însă respins de focul nostru.

Din Balcan au sosit următoarele știri:

De pe frontul macedonean, raportul german dela 20 dec. vestește:

Vânători germani au păstrat înălțimea la răsărit de Paralovo în arcul Cernei, înverșunat atacată de ruși.

— Guvernul grec stăruie la reprezentanții Ententei să precizeze odată pretențiile lor de satisfacțiune pentru evenimentele dela 1 și 2 Dec. Căci dacă Ententa va tăragăna mereu în privința aceasta, ar crește greutățile pentru Grecia, în urma retragerii trupelor grecești la sud. De aceea Grecia ar prefera să întrerupă strămutarea trupelor.

Urmările blocadei Ententei, încep să se resimtă în Grecia. Ziarele guvernului îndeamnă populația la economie.

— Presa italiană dă acum lămuriri ce anume a înțeles Lloyd George prin recunoașterea agenților lui Venizelos, adică îi va recunoaște ca reprezentanți diplomatici.

La Londra, Gamadios, care și-a dat demisia acum două săptămâni ca reprezentant al guvernului dela Atena, va figura acum ca reprezentant al lui Venizelos.

Presă guvernului din Atena protestează contra continuării blocadei din partea Ententei, când îi s'a făcut deja concesii militare.

Flinston (englez) de 6000 tone, Takinaru (japonez) de 3208 tone, vapoarele franceze: Eugen Gaston, Hirondele, Imaculee (Conception, St. Ives, italianul Giustizion.

Care va fi răspunsul Ententei la nota păcii

Răspunsul lui Lloyd George — nu-i un refuz categoric

Ziarul englez »Westminster Gazette« scrie: Dușmanul să nu considere răspunsul lui Lloyd George ca un refuz categoric de a trata oferta de pace, ci să-l privească ca un răspuns împăciuitoare la propunerea ce ne-a făcut Germania. Acum e rîndul Germaniei care a pornit pe calea inițiativei — să facă propuneri.

Italianii cer condiții precise

»Corriere della Sera« într-un apel către Germania, cere să facă în mod precis, deschis și cinstit concesii cu privire la pace, — dar să nu să gândească că Italia va putea fi îndemnată să facă o pace separată.

Fracțiunea socialistă din Camera Italiană publică o moțiune, în care spune că deoarece de la război nu e de așteptat o soluțiune a problemelor politice și economice, trebuie de făcut totul ca războiul să fie isprăvit pe calea tratativilor.

„O mică licărire de nădejde“

Ziarul londonez »Nieuwe Rotterdamse Courant« scrie:

Nota Ententei va trebui să dea un răspuns la propunerea de pace. În orice haină s'ar prezenta răspunsul Ententei, va trebui să conțină un simbul, care dă răspunsul. Se poate ca Ententa — pentru a nu lăsa ca Germania să obțină o victorie diplomatică, va da o astfel de formă răspunsului, care va apare numai ca un refuz, dar rămâne încă o mică licărire de nădejde.

Primul pas spre pace

Ziarul suedez »Dagens Nyheter« constată, că inițiativa de pace a puterilor centrale este primul pas pe drumul spre pace, la care Ententa nu va putea așa cu una cu două, să dea un refuz negativ. Pasul acesta trebuie să ducă la o contra ofertă.

»Neue Züricher Zeitung« scrie: Cu tot discursul lui Lloyd George, situația nu-i încă disperată, căci e de așteptat încă un pas preventiv din partea Germaniei.

Sâmbătă va fi remis răspunsul Ententei.

Rugăm pe st. abonați și pe toți aceia cari ne scriu, să-și scrie totdeauna adresa întregă și ca să se poată citi. Ne îndreptăm cu aceasta rugare mai cu seamă soldaților. Acei cari au scrisul mai rău, să roage pe vre-un camarad al lor, care are scrisul mai citit, să le scrie adresa. Când ni se trimit bani, să ni se scrie totdeauna spre ce scop ni se trimit banii.

În magazinul cojocarului

Reichenberg

puteți cumpăra ieftin blăni fine.

Budapest-Be város

IV. Hajó-nica 16. Fil. alá: Cshány-u 1/b

Știrile zilei

O AMENILOR

Ori-cât ai vrea cu zeii să te-asameni,
Ești prea legat de lut, de-un șir de oase,
Și în van te pierzi pe căi prăpăstioase:
C'un pas nu poți să ieși tu dintre oameni.

Deci, fii ca ei: te 'nchipue într'un teatru,
În care cineva, lăr' să te întrebe,
Ți-a dat să joci și tu, un rol în plebe
Spre a face haz de tine ca de patru.

Din lume-alege-ți cea mai fină mască
Și joacă astrel' trista comedie
Ca nime în ea să nu te recunoască.

Iar, dacă vrei și-a plebei simpatie,
Tu lasă zeii celor care cască
Și-aplaudă vei fi și în galerie.

Leontin Iliescu.

Clam Martinic — prim ministrul Austriei

Noul minister austriac este constituit, și ziarul oficios »Wiener Zeitung« publică azi autograful monarhului prin care se sancționează această numire. Conte Enric Clam Martinic este șeful guvernului, ceilalți miniștrii i-am anunțat în numărul nostru de ieri. Monarhul adresând un autograf prim ministrului demisionat dr. Koerber, îi mulțumește pentru serviciile aduse patriei, și-i decernă ordinul St. Stefan, Marea cruce cu briliante.

Noul guvern își publică și programul activității sale: Va căuta să restabilească stările constituționale în Austria, va croi calea pentru reactivarea parlamentului. Va încheia acordurile comerciale cu Ungaria, și pregătirea de relații economice mai vii cu imperiul german.

Convențiile acestea comerciale vor fi prezentate parlamentului.

Consolidarea politică și economică a Austriei, strângerea tuturor energiilor națiunilor ce locuiesc în stat, rezolvarea marilor probleme sociale, ce au câștigat în importanța de pe urma războiului, desăvârșirea educației populare, vindicarea rănilor războiului — iată atâtea chestiuni cari impun mari sarcini noului guvern și parlamentului austriac.

Direcția generală pe care va porni guvernul este dreptate față de toate popoarele statului, căci are nevoie de înțelegerea și conlucrarea tuturor acelor cari poartă la inimă viitorul Austriei.

Contele Tisza la Viena

Prim ministrul ungar, se află de ieri dimineață la Viena. A avut constătuiri cu ministrul de externe baronul Burian, cu ministrul a latere baronul Rosner. Contele Tisza a fost primit în audiență de rege. Apoi a conferat cu ministrul Spitzmüller și prințul Hohenlohe. Azi dim. contele Tisza s'a înapoiat la Budapesta.

Cine va fi vicarul Orăzii mari

Din cercurile clerului gr. or. bine informate ni se comunică, că demnitatea de vicar gr. or. al Orăzii mari, rămasă vacantă prin alegerea titularului, Vasile Măngra de mitropolit, va fi încredințată directorului Seminarului teologic și pedagogic din Arad, protosincelul Roman Ciogariu.

O nouă carte a lui Madelung despre Ungaria

Vestitul scriitor scandinav, Aage Madelung, publică o nouă carte în limba germană sub titlul: »Din Ungaria și Galiția«, în care face descrierea călătoriilor lui în aceste țări în timpul războiului. Relevă în această carte, suferințele populației din Ungaria.

Darul de Crăciun al polonilor pentru prințul moștenitor

»Nowa Reforma« din Cracovia, anunță că liga industrială din Galiția a trimis un admirabil dar de Crăciun pentru micul prinț moștenitor. Darul constă în mai multe jucării ar-

istic executate, în stil polon. Obiectele acestea au fost trimise într'o ladă executată în stil Cracovian de școala de invalizi al legiunii din Cracovia și trimisă printr'un curier special la Viena.

»Albina« va căpăta un nou director

În cercurile financiare române din Ardeal, circula cu stăruință șovonul, că d. Arsenie Vlaicu, actualul director al Școlii Comerciale din Brașov și inspectorul Consistorial, — va fi ales în curând Director al institutului financiar din Sibiu »Albina«.

Dăm știrea încă cu rezerva cuvenită.

Pregătirile încoronării

Poliția din Budapesta în înțelegere cu comitetul de aranjare a serbărilor de încoronare a împărțit imensul teren pe unde se vor desfășura festivitățile în 12 sectoare. Se vor elibera pentru aceste 12 sectoare cărți de legitimație în 12 culori, iar cupoanele acestor bilete vor fi tăiate la trecerea primului cordon. Pentru mai bună orientare, se va arbora câte un drapel colorat la fiecare sector.

Și toți miniștrii noului guvern austriac vor sosi la Budapesta la 29 Decembrie, ca să asiste la serbările încoronării. Miniștrii comuni de externe baronul Burian, de război Kröbabin și de externe principele Hohenlohe, vor sosi pentru acest scop încă la 27 Decembrie. Și ziarele străine vor trimite numeroși reprezentanți. Afară de presa vieneză și germană Elveția, Olanda, Suedia, Danemarca, Norvegia și America vor trimite corespondenți și desenatori speciali.

Necrolog

Primim următorul anunț mortuar:

Cu inimă stășiată de durere anunțăm rudeților și cunoscuților moartea prea iubitului și neuitatului nostru soț, tată, frate, soț, moș, unchi și cumnat Constantin Clecan învătător gr. or. român în Beregsău, întâmplată la 4 (17) Dec. orele 2 d. a. după un morb scurt în etate de 55 ani. Rămășițele pământești au fost așezate spre vecinica odihnă Marți la 6(19) Dec. în cimitirul gr. or. din loc.

Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată. Familia Clecan, Balta, David, Baloșiu.

Ce înșelăciuni se săvârșesc la căile ferate din Galiția

Gazeta »Viezzorna« din Cracovia anunță un caz senzațional de escrocherie, în care sunt amestecați numeroși funcționari dela căile ferate din Galiția. De mai mult timp negustorii din Galiția de răsărit, se plâng, că marfa ce li s'a expedit de mult din centru nu le sosese, și că cauzele acestei întârzieri în transport nu sunt firești, ci intenționate și că trebuie de căutat vinovații. Poliția făcând cercetări, a aflat în stația galițiană Trzcian o sută de vagoane cu marfă reținută și s'a găsit acolo și un depozit secret de marfă. Cercetările au stabilit, că șeful de stație Denning în înțelegere cu mai mulți funcționari de stație a încheiat un târg cu negustorii jidani din Zsezsóf și Trzciana. Alianța aceasta a procedat astfel, că se puneau în legătură cu negustorii cari așteptau marfa și cereau de obicei câte 2000 coroane ca să intervie, ca transportul să se accelereze. Cine plătea 2000 de coroane primea chiar a doua zi marfa, care o aștepta cu nerăbdare.

O grevă generală în Spania,

de 24 de ore a fost proclamată în contra șompetei mijloacelor de trai. Au rămas închise fabricile, prăvăliile, birourile și ziarele n'au apărut.

25.000 de ruble pentru un articol

Publicistul rus Manusky într'un proces, a declarat judecătorului de instrucție, că a căpatat dela ministrul de interne rus Kvostov 20 mii de ruble pentru un articol inspirat ce l'a publicat în ziarul londonez »Times«, în care a adus cele mai mari laude contelui Tartischeff, președintele băncii Uniune rusc, pentru a pregăti o atmosferă favorabilă, ca acesta să ajungă ministru de finanțe.

Cele 36 Porunci ale Higienei

Porunca 1. — Dacă muncești cu brațele, fii mai ales vegetarian și mănâncă zahăr, dacă lucrezi cu mintea, fii mai de grabă carnivor.

Munca musculară comportă o ardere de alimente bogate, mai ales în carbon. Regimul vegetal furnizează tocmai elementele carbonatate și zahărul este carbonul mușchilor.

Dimpotrivă, munca cerebrală e întovărășită de o distrugere de elemente azotate care nu pot fi bine întocmite decât de materiile albuminoide ale carnei. Carnea crudă înlocuiește pierderile azotate ale organismului mult mai economic și mai sigur decât carnea gătită.

Porunca 2. — Apărâta mai degrabă împotriva răcelei, decât împotriva frigului.

Funcțiunea de seamă a hainelor, este de-a apăra trupul împotriva frigului; dar bolile pricinuite de frig sînt foarte rare, în timp ce bolile pricinuite de răceală sînt tot atât de grave pe cât de dureroase.

Haina trebuie deci să evite mai ales pielea dela o trecere repede dela cald la frig, adică răceala, și partea hainei, care îndeplinește mai bine acest scop, este jiletca de flanelă.

Intr'adevăr, corpul asudat este expus răcelei prin evaporarea repede a sudoarei. Ori, flanela nelăsându-se îmbibată de secrețiunea sudorală, cum o face țesătura de bumbac, ea se opune evaporării care s'ar face la suprafața unei astfel de țesături și prin urmare și răcelei.

Și asta, tot atât de bine vara ca și iarna, și mai bine vara decât iarna. Intr'adevăr, flanela e mai folositoare vara decât iarna, dacă avem în vedere frecvența puternicelor transpirațiuni din zilele călduroase.

Porunca 3. — Spre a te apăra împotriva frigului, amintește-ți la ocazie, că o foaie de hârtie face cât un pardesiu sau o cuvertură.

Numeroase sînt împrejurările, când ești surprins de frig, cu o haină subțirică.

Trebue dar să știi, că se poate înlocui cu un jurnal o cuvertură sau un pardesiu, care-ți lipsește.

Mecanismul prin care o haină te oprotectește împotriva frigului e acesta: ea imobilizează în jurul corpului un strat de aer cald și tocmai acest învăliș protector trebue menținut sau multiplicat; căci aerul cu toate gazele e foarte rău-conducător de căldură.

În aceste condițiuni, o foaie de hârtie, prin impermeabilitatea ei, joacă rolul unei haine minunate, cu toată subțirimea ei; ea imobilizează de minune un strat de aer protector suplimentar.

Pus sub haină sau sub o cuvertură un ziar face cât un pardesiu sau o a doua cuvertură.

Porunca 4. — Muncește cu tragere de

inimă, căci munca este condiția sănătății. În realitate, organismul nu este decât o mașină producătoare de energie, sub forma mișcării și sub forma greutății.

Ori, o mașină care nu produce munca, pentru care e făcută nu poate fi bine întreținută; unealta neîntreținută ruginește și rugina o distruge mai repede și mai sigur decât întreținutarea. Astfel, corpul omenesc nu poate fi ținut în bună stare, decât dacă-l faci să producă activitatea în vederea căreia el e organizat.

Toată lumea cunoaște exemple de lucrători, cari s'au retras prea devreme dela muncă și pe cari odihna îi precipitează spre senilitate și moarte.

Acei cari stăpănesc din partea norocului privilegiul odihnei simt totuși nevoia imperioasă a activității; și atunci, găsesc în practica sporturilor alimentul acestei activități, căci sporturile nu sînt altceva decât niște meserii, niște profesii practice de amatori.

Porunca 5. — Dacă lucrezi cu creierul, odihnește-te muncind cu brațele; dacă muncești cu brațele, odihnește-te lucrând cu creierul.

Echilibrul sănătății depinde de activitatea bine cumpănită a diverselor părți ale organismului. Intelectualul trebue să facă o parte destul de dreaptă activității fizice; trebue să consacre zilnic un ceas, două pentru plimbare și muncitorul cu brațele nu trebue să neglijeze cultura cerebrală, căreia ar trebui la fel să-i consacre același timp.

Va fi un progres social, asigurarea pentru muncitor a ușurinței acestei culturi, necesare sănătății fizice și morale.

Roman de H. SUDERMANN

Nunta Yolantei

(Urmare)

— Se poate una ca asta?.. Hanckel, amicul meu Hanckel, să fi aici și eu să nu știu?.. De ce nu m'afi sculat, dobitocilor, păcătoșilor, nemernicilor, idioților! Amicul meu cel mai bun Hanckel e aci și eu sfiorai, hai, javrele dracului.

Yolantha de rușine se făcu roșie ca cireasă, iar eu spre a-i face mai puțin dureroasă această clipă, trebui să-i spun:

— Lasă... doar îl cunosc...

Da, da, domnilor, e drept că-l cunosteam pe bătrân... pe fiica lui însă n'o cunosteam.

Prin urmare, aci ajunserăm! În drum spre casă, imi tot spuneam singur, mereu: »Bravo, Hanckel, bravo! frumos lucru faci!.. La virsta ta să te apuci de asemenea comedii... Tipă batiem, urlă ca un nebun... Cel puțin atâta lucru s'ar cuveni să faci după o asemenea întâmplare neașteptată!«

Și cu toate astea, n'aveam de loc poftă să sâr, să țip ori să urlu. Acasă, imi făcui socoteala cheltuelilor din cursul săptămânei și poruncii să mi se facă un grog. Asta imi fu toată bucuria.

A doua zi, Lotka Pütz imi sosi îmbrăcat în uniformă.

— Tot la serviciu, băiete, tot? îl întrebai eu.

— Demisia mea încă nu a fost primită, răspunse el privindu-mă pieziș, parcă eu aș fi fost pricina tuturor nenorocirilor sale. — De altfel concediul meu e aproape de sfârșit și o să trebuesc să mă întorc la Berlin.

Îl întrebai dacă nu poate dobândi o prelungire, dar băgai de seamă că el nu vrea să facă o asemenea cerere.

După aceea imi lămurii că trebue să-și vândă mobilele spre a-și împăca datornicii.

— Lasă, fiul meu, slavă Domnului, o să facem noi cum e bine.

O clipă mă întreb dacă nu ar fi cu cale să-și destăinuiesc noua mea fericire; n'am însă curaj. Știu bine că aș fi avut o nutcă de dobitoc făcându-i această destăinuire, și tac. Afară de asta, mă gândesc că s'ar putea ca Yolantha să-și schimbe gândul și cercetându-mi bine inima bag de seamă că nădăjduesc lucrul acesta cu aceiași putere cu care mă și tem de el.

Mă stăpânea un simțământ... Oh! la ce să mai stau să descriu simțământele. Faptele vor vorbi singure.

În dimineața celei de a opta zi factorul imi aducea un plic cu colțurile aurite, cu slova ei. Mă cuprinsese întâi o teamă mare și ochii mi se umplură de lacrimi:

— »Iacă, bătrânule, imi zisei, ai fost lăsat la o parte, ca un prăpădit ce ești!..«

Dar în același timp simții că se face în mine o liniște adâncă. În vreme ce destăceam plicul cu toarfecele, doream aproape să găsesc în el o respingere tațișă, crudă și pentru totdeauna.

Și citii:

»Amicul meu,

»Hotărârea mea s'a limpezit și s'a întărit, așa precum doreai. Aștept să vii astăzi la țară mea.

Yolantha.

Oh! ce fericit m'am simțit!.. Fericirea unei asemenea clipe o putești înțelege ușor.

(Va urma)

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII. Ilka-utca 36.

Numai 2 coroane

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele

— »Cuce« și »Foaia Ilustrată« —
pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

M. kir. Allamvasutak. Ig. 288222/1916. sz. CI.

Kereskedelmi utazók mintaböröndjeinek podgyászviteldijkedvezménye megszűnik.

A m. kir. Allamvasutak Igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. Allamvasutak vonalain a korábbi hirdelés szerint az 1917. évi február hó 1-ével telemelt dijakkal érvényben lévő új személy- és pedgyászdijszabással a mintaböröndökre engedélyezett kedvezményes dijak hatályon kívül helyeztetnek s az említett naptól fogva a mintaböröndök csakis a rendes podgyász szállítási dijak fizetése mellett lesznek szállíthatók.

Budapest, 1916. december 9.

A kereskedelmi főosztály:

DARVAY

udvari tanácsos, igazgató.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapest. VII. Ilka-utca 36 se poate comanda următoarele:

Harta Europei împreună cu harta Ardealului

cea mai nouă ediție, care cuprinde toate țările învrăjbite, fiecare țară separat colorată costă 1.50 cor., plus 10 fileri porto postal.